

Preses relīze

28.01.2021.

Korupcijas uztveres indekss 2020: Latvijas rezultāts būtiski neuzlabojas, laiks valstij spert daudz drosmīgākus soļus

Starptautiskā pretkorupcijas organizācija Transparency International (TI) ir publicējusi korupcijas uztveres indeksa (KUI) 2020. gada rezultātus. Latvijas rādītājs, salīdzinot ar 2019. gadu, ir pieaudzis par 1 punktu, sasniedzot 57 punktus (no 100), un Latvija ieņem 42. vietu kopā ar Kipru un Kostariku. Lai arī pieaugumu varētu novērtēt kā soli pareizā virzienā, tomēr Latvijas KUI ilgstoši stagnē un ir pārāk zems, kā arī atpaliek no citām Eiropas Savienības un Eiropas sadarbības un attīstības organizācijas valstīm (OECD).

Skatoties uz 2020. gada KUI rezultātiem, Latvija ar 57 punktiem (no 100) kopā ar Kipru un Kostariku ieņem 42. vietu pasaulē. Lai arī Latvijas rādītājs ir uzlabojies par vienu punktu salīdzinot ar 2019. gadu, tas ir par 1 punktu zemāks nekā 2018. gadā un ir pārāk tuvu 50 punktu robežai. Ir jāņem vērā, ka Latvijas rezultāts joprojām atpaliek no citu ES un OECD valstu rezultātiem. 2020. gadā ES valstu vidējais KUI rezultāts ir 64, Latviju ierindojoš 15. vietā starp 27 valstīm. Savukārt OECD valstu vidējais KUI rādītājs ir 66 punkti, kas Latviju ierindo 28. vietā no 37 valstīm.

Latvijas pēdējo gadu rādītāji ir jāskata plašākā analizē – skaidrojot faktoros, kas ir noveduši Latviju stagnācijas fāzē. Kopš 2014. gada Latvijas rādītājs ir pieaudzis tikai par 1 punktu. Arī Lietuvā tendence ir līdzīga, bet abu valstu – Latvijas un Lietuvas sniegums ir krasā pretstatā Igaunijas rādītājiem, kas ir lēnām, bet pastāvīgi auguši, un tagad krietni pārsniedz ES vidējo rādītāju un ir gandrīz par 20 punktiem augstāks nekā Latvijai.

“Biedrība “Sabiedrība par atklātību – Delna” atzinīgi vērtē valdības nesenos centienus apkarot “naudas atmazgāšanu”, īstenot rūpīgu prokuratūras reformu un mazināt politisko partiju atkarību no privātiem ziedotājiem, tomēr stagnējošais KUI liecina, ka ir nepieciešams spert vēl daudz drosmīgākus soļus, lai panāktu vismaz mūsu kaimiņus – Lietuvu un Igauniju. Turklāt ir jāpatur prātā, ka KUI rezultāts ir viens no pirmajiem rādītājiem, kuram ārvalstu investori pievērš uzmanību pirms uzsākt savu biznesu kādā valstī. Šim aspektam ir ārkārtīgi liela nozīme kontekstā ar ekonomikas atveseļošanu pēc Covid-19 pandēmijas,” skaidro Delnas direktore Inese Tauriņa.

Lai uzlabotu KUI un veiksmīgāk apkarotu korupciju valstī, Delna aicina:

1. Ieviest OECD ekspertu rekomendācijas, kas tika izstrādātas 2021. gada sākuma pēc audita Latvijas prokuratūrā.
2. Pieņemt visaptverošu interešu pārstāvniecības (lobēšanas) atklātības regulējumu, kas turpmāk veicinās atklātību un taisnīgumu valsts lēmumu pieņemšanā.

3. Pilnveidot augsta līmeņa amatpersonu interešu konflikta atklāšanas un novēršanas sistēmu.

Turklāt Delna arī aicina uzņēmējus aktīvi piedalīties ar korupciju saistīto problēmu risināšanā, atklājot datus un informāciju par viņu iekšējām korupcijas apkarošanas sistēmām, līdzdalību politiskajos procesos caur lobēšanu, organizācijas struktūru un starptautiski veiktajām operācijām.

Par Korupcijas uztveres indeksu

Korupcijas uztveres indeksu ik gadu publicē *Transparency International*, un tas ir pasaulē visplašāk lietotais publiskā sektora korupcijas līmeņa indikators. Delna ir starptautiskās pretkorupcijas organizācijas *Transparency International* Latvijas nodaļa.

KUI analizē privātā sektora uztveri par korupciju publiskajā sektorā 180 valstīs un teritorijās, izmantojot 13 dažādus analīzes avotus, tostarp indeksu rādītājus, kas saistīti ar demokrātiju un valsts pārvaldi, veicot uzņēmēju aptaujas un ekspertu riska novērtējumus (skat. [video](#), lai uzzinātu, kā TI aprēķina KUI). KUI izmanto skalu no 0 līdz 100, kur 0 norāda, ka valstī ir augsts korupcijas līmenis, bet 100 – ka valstī nav korupcijas. Parasti rādītājs zem 50 norāda, ka valsts sektorā pastāv nopietnas korupcijas problēmas.

Lai iegūtu Latvijas KUI rezultātu, *Transparency International* izmantoja deviņus avotus no astoņām dažādām institūcijām.¹ KUI rādītājā netiek ņemti vērā kopējie rādītāji, kas parādās šajos avotos, aptaujās un ekspertu atzinumos, bet tikai specifiski jautājumi, kas saistīti ar korupciju dažādos līmeņos un jomās.

Papildus informācijas avoti

- [2020. gada Korupcijas uztveres indeksa rezultāti](#)
- Delnas 2020. gada pētījums par Latvijas Korupcijas uztveres indeksa rezultātiem (pieejams pēc plkst. 10.00)
- [Transparency International izmantotie avoti Korupcijas uztveres indeksa veidošanā](#)

Delnas kontakti

- Inese Tauriņa, Direktore, inese.taurina@delna.lv, +371 67285585
- Agnija Birule, Interešu aizstāvības un projektu vadītāja, agnija.birule@delna.lv
- Antonio Greco, Projektu vadītājs un pētnieks, antonio@delna.lv

Šīs preses relīzes sagatavošanu finansē Islande, Lihtenšteina un Norvēģija caur EEZ un Norvēģijas grantu programmu "Aktīvo iedzīvotāju fonds".

---

¹ Deviņi avoti ir: Bertelsmann Foundation ilgtspējīgas pārvaldības indekss un transformācijas indekss, Economist Intelligence Unit valstu vērtējumi, Freedom House's Nations in Transit vērtējums, Country Risk Ratings by Global Insight, Institute for Management Development's World Competitiveness Yearbook, International International Risk PRS grupas ceļvedis, Varieties of Democracy (V-Dem) publicētajā ikgadējā Demokrātijas ziņojumā un Pasaules ekonomikas foruma vadītāju viedokļu pētījums.